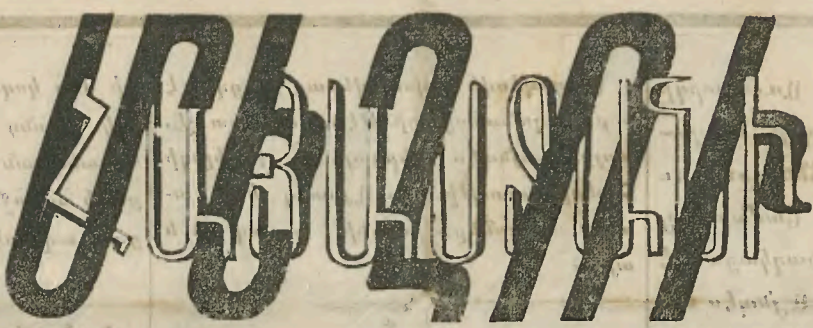

Տարեկան գինն է 10 ռուբլի:
Վեց ամսուանը՝ 5 ռ., երեք ամսուանը՝ 3 ռ., ամիսը՝ 1 ռ.:
Առանձին համարներով իւրաքանչիւրը 5 կոպէկ:
Խմբագրատունը բաց է ամեն օր բացի կիրակի և տօն օրերից
առաւօտեան 11—2 ժամը կէտրից յետ:
Օտարադարձակից զինում են ուղղակի խմբագրութեան հետեւ
էնպէս հասցնելով. — В редакцію «Меру» Ахаканов, в Тиф-
лисе, կամ Redaction de «Meghou-Haïastani», à Tiflis.
(Caucase).

Խմբագրութեանն ուղղած թէ յօդուածները և թէ նամակները
պէտք է պարզ գրուած լինին գրողի ստորագրութեամբ և հասցնելով
Խմբագրութիւնը կարող է փոխիւնել, ուղղել և կրճատել յօդուած-
ները: Խմբագրութիւնը իւր վերայ չէ առնում յետ ուղարկել յօ-
դուածները և պահում է երկու ամիս մինչև ցայտանայ:
Յայտարարութիւններ համար վճարում են ամեն մի բառին 2 կոպ:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն և օտար լեզուներով:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են միայն պ. Դանիկեղոսեանի
պալլիսիոնում:

ՄԵՐ ՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԳՍԱՆ ԵՒ ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Երևան 1886

ՄԵՐ ՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԳՍԱՆ ԵՒ ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Երևան 1886

Եւ ի վերեւ կարող է ելանել. որով-
հետեւ Անգլիայի վարչական երկու
կուսակցութիւնը երբեք և միա-
նում են երբ հայրենիքը վտանգի
մէջ է. այսպիսի դէպքերում նորա
միտանում են ամեն կուսակցական
ողի և հայրենեաց շահն ամենից
բարձր դասելով միանում են և առ-
ժամանակ նպաստում են ընդհանուր
ուժով մի քաղաքականութեան: Այ-
սօր կարծես նոյն գիրքն են բռնե-
լու Անգլիայի երկու կուսակցու-
թիւնը: Եւ անկողով այն մեծ վտան-
գը որ սպառնում են Անգլիային
Իրանական ներքին հարցն և ար-
տաբուստ էլ Արեւելքում կատար-
վող իրողութիւնը: Արդէն ինչպէս
հեռագիրը հարգողից, Սալիսբուրի
յայտնած է ցանկութիւն և պատ-
րաստականութիւն միանալու Հար-
տինգտոնի նախարարութեան հետ
իսկ Հարտինգտոնը նոյպէս Վիգի
կուսակցութեան ներկայացուցիչ է.
նոյնպէս հեռագիրը հարգողից, որ
Գլադստոնը խորհրդակցել է Սալիս-
բուրի հետ արեւելեան խնդրի վե-
րաբերութեամբ: Հաւանական է որ
անգլիական նախարարութիւնը կազմ-
վել վերջնականապէս երկու կուսակ-
ցութեանց դաշնակցութեամբ:

Թիւնը ստանալ: Այս մասին էլ ար-
դէն հեռագիրը հարգողից, որ Ռու-
սաստանը հաւանութիւն չէ տալիս
այդ համաձայնութեան բոլոր կէտե-
րին: Մանաւանդ աչքի ընկնելու և
Ռուսաստանի շահերին հակառակ է
ճաճիկ-Բուլղարական համաձայնու-
թեան այն կէտն, որով պաշտպա-
նողական և յարձակողական դաշն է
կապվում ճաճիկների և Բուլղար-
ների մէջ, որոյ հիման վերայ Բուլ-
ղարները պէտք է իրանց արիւնը
թափեն, պատերազմելով Յոյների և
Սերբերի դէմ եթէ ճաճիկաստանը
վաղը պատերազմ սկսէ այդ պե-
տութեանց դէմ որ շատ հաւանա-
կան է: Նոյնը պիտի պատահի և
Ռուսաստանի վերաբերութեամբ, և
թէ պատերազմ ծագի ճաճիկաստա-
նի և Ռուսաց մէջ:

Կողմից հաւանութիւն չէ կարող
գտնել ճաճիկ-Բուլղարական համա-
ձայնութիւնը:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՖԼԻՍԻՑ ՄԻՆԵՐԻ ԴԱՍԻՍԻ

(Շարահանութիւն *)

Սարահարթի վրայ՝ շրջակայ բը-
րակների զոգումը՝ փքուած հնգա-
հաւի տեսքով կանգնած է Դամասկոն:
Շինութիւնը ամենամեծ մասամբ
միայնակ և տախտակայ. կոտորնե-
րը՝ նոյնպէս ամենամեծ մասամբ
տախտակ. փողոցները՝ լայն, կանոնա-
ւոր. 1872 թ. երկրաշարժի ձեւքով
զործուած աւերակները՝ ամեն մի
փողոցում, ցեխի, ձեւն և քարի կոյ-
տեր՝ ամեն մի քայլափոխում: Գու-
քանները և իրանց միջի ապրանքը
ժողովրդեան հազուադէպ և կապու-
ած՝ առկապով՝ պարսկական, մի քա-
նի կեղծեցիք, տանից աւելի մըզ-
կիթներ, առատ պարտեզներ, մի հատ
քաղաքական պարտեզ (որոյ մէջ ե-
ղծեցիք ինքը) որ նորա ազատած ժո-
ղովրդը պատերազմի իւր ազատիչ
դէմ և կամ միանալով մահաձեռա-
կանների հետ սոցա իշխանութեան
հաստատմանը նպաստէ քրիստոնէից
վրայ, որ բոլորովին հակառակ է
Ռուսաստանի դարաւոր քաղաքակ-
նութեան: Եւ ահա այս հանգա-
մանքները յոյս են տալիս Յունաս-
տանին և Սերբիային, որ եւրոպա-
կան մեծ պետութեանց բոլորեցունց

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքական. — Ի ծ փետրվարի
Ներքին Տեսութիւն. — Թիֆ-
լիսից մինչև Դամասկոն:
Մանր լուրեր:
Քաղաքական լուրեր:
Խառն լուրեր:
Բանասիրական. — Բողոքականու-
թեան հաստատուիլը կողմնու հայոց
մէջ:

ԹԻՖԼԻՍԻ Տ-ԻՆ ՓԵՏՐՎԱՐԻ

Եւրոպական պետութիւնը կըր-
կին անգամ առաջարկութիւն ա-
րին Բալկանեան պետութեանց զի-
նաթափութեան մասին և այս ան-
գամ էլ նոյն բացասական պատաս-
խանք ստացվեցաւ, ինչպէս առաջ:

Եւ այս բնական է, քանի որ թէ-
հունաստան և թէ՛ Սերբիան զի-
տեն, որ մեծ պետութեանց համա-
ձայնութիւնը կատարել չէ, նոյն
շահերը Բալկանեան թերակղզում
տարբեր են և խօսքից մինչև գոր-
ծը շատ հեռու է: Սորա վերայ ա-
ւելցնելու է և փոփոխութիւնն
Անգլիայի. նախարարութեանն որ
նոյնպէս մեծ կշիռ և ազդեցութիւն
ունի արեւելեան գործերի վերայ:
Բայց յայտնի է, որ Տորինի և Վի-
գիների թէ՛ արտաքին և թէ՛ ներ-
քին քաղաքականութիւնը բոլոր-
ովին տարբեր են, ուստի և ամենայն
իրաւամբ հունաստանն ու Սերբիան
սպասում են Անգլիայի բռնած գրքի
փոփոխութեան արեւելքում Սալիս-
բուրի անկմամբ: Միայն այս յոյսն

Միւս կողմից Բալկանեան թերա-
րակղզու փոքր պետութեանց կա-
պածի մէջ զոյգը մեծ պետութեանց
համաձայնութեան մասին է նոյն իսկ
ճաճիկ-Բուլղարական համաձայնու-
թիւնն, որ չէ կարող եւրոպական
պետութեանց բոլորեցունց հաւանու-

զովրդական, որ և իւր արեւմտեանների ստորադը-
րութեամբ 1855 թուականին մի խնդրագիր տալ
տուաւ ընդհին ի պաշտպանութիւն վարձպետին
Քենտութիւնը շարունակ ձգձգում էր՝ ա-
ռանց մի վախճանական որոշման յանդէպ, այն
ինչ մեղադրութեան նորաւոր նիւթեր աւելի և ա-
ւելի շատանում էին Սարգսեանց դէմ: 1858 թ.
յուլիսի սկիզբն էր, երբ ծխատաւը՝ Գովանդէս
քահանայ Ջաւարեանց, Սահ. ք. Տէր-Սահակեանց
Յով. ք. Մաղաթեանց, Սար. ք. Փիրվերդեանց
և Սար. ք. Դահլիզեանց յայտարարութեամբ
ճանուցին կոնստանտնուպոլիս, թէ՛ ոմն թուրքոյն
Ռոստոմ Գեօրգի-Վարդիլեանց զայնակեցնում է
ժողովրդին, և թուում են նորա մոլորութիւններն,
որ նոյնն են, ինչ որ Սարգսեանց Վերջը՝ երեսն-
կալ աղաչում են աղաքման տանել և ըստ հե-
ռըն պատգամաց զգայնակեցնուցիչ անդամն ի
բաց ընկնելու, զի ահաւարկ քաղաք ամենայն
զկնի նորա գնացին:

Դամասկոն չունենալ Ռոստոմի վերայ, թէ արդ-
եօք վարում է իւր տուած ստորագրութեան հա-
կառակ:
Յիշեալ Ռոստոմը չը պահեց իւր խոստումն,
այս պատճառով նահանգապետի կարգադրութեամբ
նա բանադարձվեցաւ, թէ և շատ կարճ միջոցով,
Այստեղից արձակվեցաւ նոր խոստումներով, այլ
սակայն որովհետև խոստումնազանց գտնվեցաւ, ու-
տի ուս ևս եմթարկվեցաւ ընտրութեան:
Քենտութիւն ընտրութեան խառնվեցաւ, այս
անգամ ընդհին էր Եւանգել, որ պիտի շարունա-
կէր հին ու նոր գործերի ընտրութիւնն ի միասին:
Սակայն այս գործն էլ երկար ու բարակ ձեւակա-
նաւ և հակառակ Մաղաթեանի փութացուցիչ ջան-
քերին՝ ամփոփվեցաւ զաւառական դատարանի
արիւրի մէջ, կրկնով այս մակագրութիւնն, զԱստ
մնացեալ և զայս մի տեսցես:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՐԻ ԿՈՎԱՍ-
ՍՈՒ ՀԱՅՈՑ ՄԵՋ:

(Պատճառն է ինչ-էն էր):

Տէր-Ստեփան Մանգլինեանը Դամասկոն և իւր
յայտարարութիւնը. Նոր ընտրութիւն. Սարգիս վար-
պեան հարցափորձի ժամանակ, Բողոք Վերսա-
Ռուստոմի դէմ. Այս վերջինն ենթարկվում է
ընտրութեան, Զեւական զրազրութիւնը:

Վերջ յիշուած ընտրութեան հետեւնքը դեռ
ոչնչով չերեցած՝ մի ամբողջ տարի յետոյ՝ նորէն
յանձնուեցաւ Պետութիւն ընտրութիւնը շարունա-
կելու, ըստ որում հոգ. իշխանութեան կողմից մա-
տուցած էր նոր բողոք Ստեփանոս քահանայ Ման-
գլինեանի հաղորդագրութեան հիման վրայ:

Յիշեալ քահանայն եկել էր Դամասկոն իրեն
վերաբնիկ կոնստանտնուպոլիս գործոց, Տեղական ար-
քունի ուսումնարանի տեսուչ կոչւող նորան հրա-
ւանելու:

*) Տէս «Մեղու» № 7.

Իրենց Համբարձումնանցի ուսումնարանը՝ հարցա-
քննութեան ներքին լինելու. Հայր Մանգլինեանցն
իւր ասելով, յայտնադէպ տեսաւ այնտեղ, որ Համ-
բարձումնանցի ուսումնարանում է հայոց առաքելա-
կան եկեղեցուն հակառակ ուսմանը, որի մասին
նա ծանոց տեսուչ կոչւին ևս, որ նոյնպիսի թիւր
դատաւորութեան և ուսման առաջն առնէ: Թիւր
ուսմանը նկատված էր սորազան պատկերների և
սրբոց բարեխոսութեան վերաբերեալ հարցերում:
Այսպէս ուրեմն Սարգիս վարձպետը նորէն
ենթարկվեցաւ ընտրութեան: Այս ընտրութեանց ժա-
մանակ ծառայող թարգմաններից մէկն ինձ հա-
ւատացնում էր, որ Համբարձումնանցը ընտրական
տանին առաջ շատ զգուշ էր վարվում, որ մի գու-
ցէ առիթ տայ որեւից խնդրում օրինական ճանա-
պարհով մեղադարտ կացուցանելու իրան. բայց
մասնաւոր խօսակցութեան մէջ չէր թաղցնում
իւր կրօնական հայեացքներն՝ եկեղեցական այլ և
այլ ծէսերի և կանոնների դէմ: Հարցափորձի ժա-
մանակ երբ իւրաքանչիւր արտասանուած բառ
պիտի արձանագրուէր, նա պնդում էր, թէ ինքը
չէ հետամտ հայոց եկեղեցուց, որի սրբութիւնը
ճանաչում է, միշտ եկեղեցի է գնում, հաղորդ-
վում է և այլն, քահանաների մեղադրութիւնն ի-
րան դէմ՝ զրազրուած է, ինչպէս դեռ 1844
թուին ապացուցուած է այդ կոնստանտնուպոլիս
Եւ իրտի այս ամենը սուտ չէր երևում: Այսպէս,
ինչպէս ինքը կոնստանտնուպոլիս էլ պաշտօնական պա-
տասխանի մէջ հաւատանց այս ցուցման ստուգու-
թիւնը ընդհին համար: Միւս կողմից Համբարձում-
նանցին միշտ պաշտպանում էր մի մեծատուն ժո-

ղովրդական, որ և իւր արեւմտեանների ստորադը-
րութեամբ 1855 թուականին մի խնդրագիր տալ
տուաւ ընդհին ի պաշտպանութիւն վարձպետին
Քենտութիւնը շարունակ ձգձգում էր՝ ա-
ռանց մի վախճանական որոշման յանդէպ, այն
ինչ մեղադրութեան նորաւոր նիւթեր աւելի և ա-
ւելի շատանում էին Սարգսեանց դէմ: 1858 թ.
յուլիսի սկիզբն էր, երբ ծխատաւը՝ Գովանդէս
քահանայ Ջաւարեանց, Սահ. ք. Տէր-Սահակեանց
Յով. ք. Մաղաթեանց, Սար. ք. Փիրվերդեանց
և Սար. ք. Դահլիզեանց յայտարարութեամբ
ճանուցին կոնստանտնուպոլիս, թէ՛ ոմն թուրքոյն
Ռոստոմ Գեօրգի-Վարդիլեանց զայնակեցնում է
ժողովրդին, և թուում են նորա մոլորութիւններն,
որ նոյնն են, ինչ որ Սարգսեանց Վերջը՝ երեսն-
կալ աղաչում են աղաքման տանել և ըստ հե-
ռըն պատգամաց զգայնակեցնուցիչ անդամն ի
բաց ընկնելու, զի ահաւարկ քաղաք ամենայն
զկնի նորա գնացին:

Մովսէս վարդապետը բարեք համարեց այս
անգամ անական եղանակով զայնակեցնելու ա-
ռաջն առնել, մեղադրված Գեօրգի-Վարդիլեան-
ցին կանչեց կոնստանտնուպոլիս և չորս պատուաւոր
քաղաքացիների ներկայութեամբ խորտեց նորան
չը հետեւել Սարգիսի մոլորութեանցն և դառնալ
հայոց եկեղեցին, որ և ձեռագրով խոստացաւ յետ
այնորիկ ոչինչ չը խօսել Հայաստանեայց եկեղե-
ւոյ ծիսականարութեան և սրբոց դէմ, այլ ապա
պիտի ենթարկվի պատասխանատուութեան ըստ օ-
րինաց տէրութեան: Սորանից յետոյ Մովսէս վար-
դապետը պատուիրեց Մաղաթեանց քահանային

հակադրութիւն ունենալ Ռոստոմի վերայ, թէ արդ-
եօք վարում է իւր տուած ստորագրութեան հա-
կառակ:
Յիշեալ Ռոստոմը չը պահեց իւր խոստումն,
այս պատճառով նահանգապետի կարգադրութեամբ
նա բանադարձվեցաւ, թէ և շատ կարճ միջոցով,
Այստեղից արձակվեցաւ նոր խոստումներով, այլ
սակայն որովհետև խոստումնազանց գտնվեցաւ, ու-
տի ուս ևս եմթարկվեցաւ ընտրութեան:
Քենտութիւն ընտրութեան խառնվեցաւ, այս
անգամ ընդհին էր Եւանգել, որ պիտի շարունա-
կէր հին ու նոր գործերի ընտրութիւնն ի միասին:
Սակայն այս գործն էլ երկար ու բարակ ձեւակա-
նաւ և հակառակ Մաղաթեանի փութացուցիչ ջան-
քերին՝ ամփոփվեցաւ զաւառական դատարանի
արիւրի մէջ, կրկնով այս մակագրութիւնն, զԱստ
մնացեալ և զայս մի տեսցես:

Հ. ԿՈՎԱՍՍԱՆ

(Կը շարունակվի)

ՀԱՅԿԱՅԻՆ

Յայտարարում թիւների համար վճարում են ամեն մի քառին 2 Կօպ:
Յայտարարում թիւները ընդունվում են հայերէն եւ օտար լեզուներով:
Յայտարարում թիւները ընդունվում են միմիայն պ. Շահվերդեանի
պավիլիոնում:

ընմանքով զբարի օրինակ լինելու տեղ՝
հաւել գայթակղէչ են և համարեցէք Գեշէչերը
հաւել էն որոշն նոցա և օտարացնում մայր եկե-
ցողութիւն։ . . ալէ որ, ասում է, հաւատը լսելիցն
և լսելն Աստուծոյ խօսքերից, իրանք չունին
զեկեկութիւն Ս. Գրքից և սէր խօսելուց, խօսող-
որ Վերայ էլ չար նախանձով լցված բամբա-
ւում են, Ռուստամը, ես և միւսը ո՞վ ենք՝ որ Աս-
տծոյ ստեր խօսքը վերջնից լսուի, աւետարանի
պտուենայ չեն սորգա, ինչո՞ւ չեն մեղ իրանք թե-
ռի տակն առնում, իրանք սովորացնում մեզ՝
(ի՜նչ է բարին և հաճելին և կատարելան), Այս-
տ ասա՛ւ Մ. Թառահանացն նախատելով և մըտ-
կելով Համախու ծխական քահանաներին իրրև
տարակաթը, պղիրդ, պորտաբոյժ, անփոյթ, բամ-
սող ու դրպարտիչ մարդկանց, և յայնանելով, որ
հոգիներ կարպ ժամանակ թշուառութեան մէջ
մանք անցուցանելուց յետոյ այժմ անառակ որդե-
րման զղջացած յետ են դարձել աղէպի պար-
տութիւն» վերջացնում է խնդրագիրն, աղեր-
քով, որ քաղաքի չփոթութեանց առաջն առնե-
ն և իրանք անձը բամբասանքից ու զրպարտու-
ններից յաւիտեանս ազատ կացուցանելու հա-
մարձ։ Մարգարէան վարդապետն իւր հովանաւորե-
ան տակ առնու նոցա և նշանակէ նոցա համար-
դ և քահանայ ուր և ում կը բարեհաճի,» և ո-
ւինտես, ասում է, քահանայք մեզանից դանդա-
ւար են, չը գիտեմք ի՜նչ պատճառի, վասնորոյ
զրեմք խոնարհաբար այս մեր յայտարարեցնե Քառլին
գնացաւ քաղաքի կէտ կըլն և այնչեղ և քորճ Գեշէչ